

Hybride onderwijs 2019/2020 in beeld

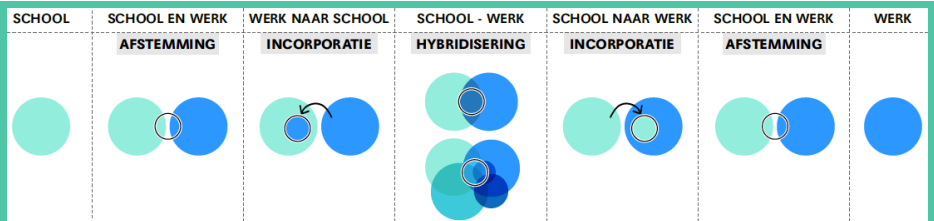
Een verkenning van 22 leeromgevingen op de grens tussen school en de buitenwereld bij mboRijnland

Jantje Timmerman, Kathinka van Doesum & Ilya Zitter
practoraat Research Lab (mboRijnland)
& lectoraat Beroepsonderwijs (HU), 2020

1.) VARIATIES IN LEEROMGEVINGEN

De volgende types van leeromgevingen zijn te onderscheiden. Leeromgevingen gebaseerd op:

1. Afstemming (weinig integratief) – *studenten bewegen heen en weer tussen de contexten van school en beroepspraktijk*
2. Incorporatie (meer integratief) – *een deel van de schoolse context wordt opgenomen in de beroepspraktijk of andersom*
3. Hybridisering (volledig integratief) – *delen van de school- en beroepspraktijkcontext komen samen, zodat er een nieuwe praktijk ontstaat met kenmerken uit zowel de beroepspraktijk als de school*

Bij leeromgevingen gebaseerd op incorporatie (2) en hybridisering (3) zijn de contexten van school en de beroepspraktijk sterker met elkaar verweven en wordt er intensiever samengewerkt tussen beide werelden. Deze leeromgevingen zijn integratiever van aard dan leeromgevingen gebaseerd op afstemming (1).

2.) ONTWIKKELINSTRUMENT MBORIJNLAND

Wat wordt bij mboRijnland verstaan onder hybride leeromgevingen?

Het ontwikkelinstrument geeft inzicht in de variaties in leeromgevingen op het grensvlak van school en de beroepspraktijk en de belangrijkste aspecten van hybride leeromgevingen.

Het ontwikkelinstrument is gebaseerd op theorie en ingekleurd en op maat gemaakt voor mboRijnland in dialoog met directies, teamleiders, ontwerpers en docenten van hybride leeromgevingen.

Een hybride leeromgeving is gericht op de continue verbinding van werk- en leerprocessen.

	School	Afstemming	Incorporatie	Hybridisering	Incorporatie	Afstemming	Beroepspraktijk
Ingrediënten							
Onderwijs-ontwerp							
Onderwijs-uitvoering							
Toetsen en examineren							
Flexibiliteit programma							
Samenstelling groep							
Rol student							
Rol docent							
Rol werkveld							
Begeleiding							
Omgeving en locatie							

mboRijnland

- Er is een uitvraag gedaan bij directies met de vraag een leeromgeving te kiezen die wordt ontwikkeld op de grens tussen school en de buitenwereld. Hieruit zijn voor 2019/2020 22 leeromgevingen gekomen om in kaart te brengen
- Per aspect uit het ontwikkelmodel is door betrokkenen (docenten/ontwikkelaars/ontwerpers) van de leeromgeving een afweging gemaakt
- De afweging is een eigen inschatting --> het gaat om de perceptie van betrokkenen
- Alle keuzes in integrativiteit zijn per aspect grafisch weergegeven in een plot
- Per plot is een membercheck gedaan bij betrokkenen
- Per leeromgeving is een overkoepelende beschrijving gemaakt en een uitspraak gedaan over de integrativiteit van de leeromgeving
- Elke beschrijving van de verschillende leeromgevingen is aangevuld met feitelijke informatie, zoals het aantal studenten en betrokken partners uit het werkveld

3.) HOE HEBBEN WE DEZE LEER- OMGEVINGEN IN KAART GEBRACHT?

4.) VOORBEELD PLOT

Per aspect hebben de betrokkenen bij de leeromgeving een keuze gemaakt in de integrativiteit van de leeromgeving: afstemming, incorporatie of hybridisering. Per keuze is een onderbouwing gegeven.

Leeromgeving: (I)MMCE – Woerden

College: Economie

Een hybride leeromgeving is gericht op de continue verbinding van werk- en leerprocessen.

	School	Afstemming	Incorporatie	Hybridisering	Incorporatie	Afstemming	Beroepspraktijk
Ingrediënten							
Onderwijs-ontwerp							
Onderwijs-uitvoering							
Toetsen en examineren							
Flexibiliteit programma							
Samenstelling groep							
Rol student							
Rol docent							
Rol werkveld							
Begeleiding							
Omgeving en locatie							

Hybride onderwijs - ontwikkelinstrument

Onderbouwing betrokkenen

Opdrachten vanuit school in afstemming vraag bedrijf (ALA) aangepast naar vraag bedrijf, opdrachten blijven voldoen aan de werkprocessen van school) KIG's en VGT's uit arrangement komen terug in de opdracht De nadruk ligt op de toepassing in de praktijksituaties. Studenten schrijven een reflectieverlag waarin ze vertellen hoe ze hebben voldaan aan de werkprocessen (formatief) Studenten van de opleiding IMCE en MMC. De focus ligt op het leer- en het arbeidsproces. De begeleiding vanuit de praktijk was vooral gericht op het geven van feedback.	Er is sprake van werken in de werkomgeving onder begeleiding van de docent. Flexibiliteit door ruimte te creëren voor vragen vanuit het werkveld. School bepaalt de volgorde en het werkveld stelt zich flexibel op. Er is geen mogelijkheid voor de student om te versnellen. Studenten zowel bezig met werken als met leren. Opdrachten geschreven rond vraagstuk bedrijf. Als studenten vastlopen, helpt docent ze verder met het uitvoeren van de opdracht. Werkveld wil maatschappelijk rol hebben, levert een opdracht waar ze wat aan hebben en geeft ruimte om werkprocessen in de opdracht terug te laten komen. Volledig in de werkruimte, instructie in vergaderruimte.
---	---

mboRijnland

Single case analysis

College: Economie

Leeromgeving: (I)MMCE – Woerden

Regio: Woerden/Utrecht

Aantal partners werkveld: 1

Leerweg: BOL

Fase: Uitvoering sinds cohort 2019

Duur: één periode (10 weken)

Aantal studenten: één klas

Beschrijving van integrativiteit

3. Leeromgevingen gebaseerd op hybridisering

Onderbouwing integrativiteit:

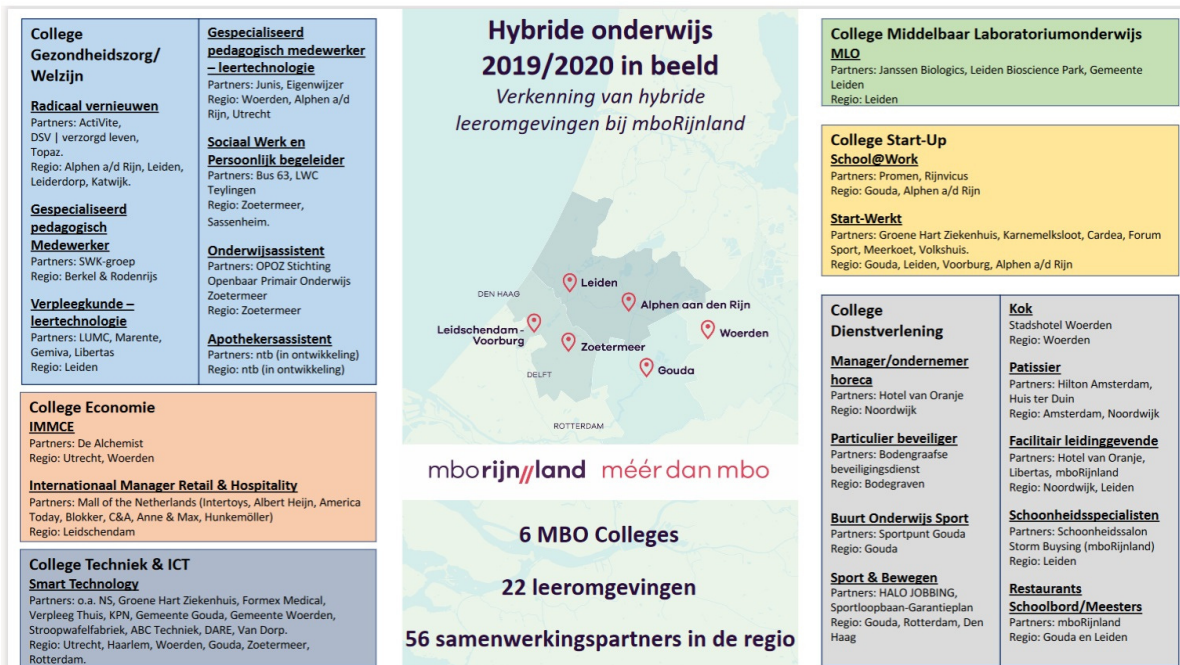
Vanuit de tien aspecten van het ontwikkelmodel is deze leeromgeving grotendeels gebaseerd op hybridisering. Kenmerkend voor deze leeromgeving is dat de ALA geheel in de beroepspraktijk wordt uitgevoerd. De studenten werken aan een echt vraagstuk vanuit de beroepspraktijk.

De student ontvangt begeleiding op het inhoudelijke deel van zowel de docent als van de beroepspraktijk. De docent die aanwezig is in de beroepspraktijk, begeleidt het procesmatige deel van de opdracht. Deze leeromgeving wordt de komende jaren verder ontwikkeld. Toetsing in deze leeromgeving zal meer richting hybride worden vormgegeven.

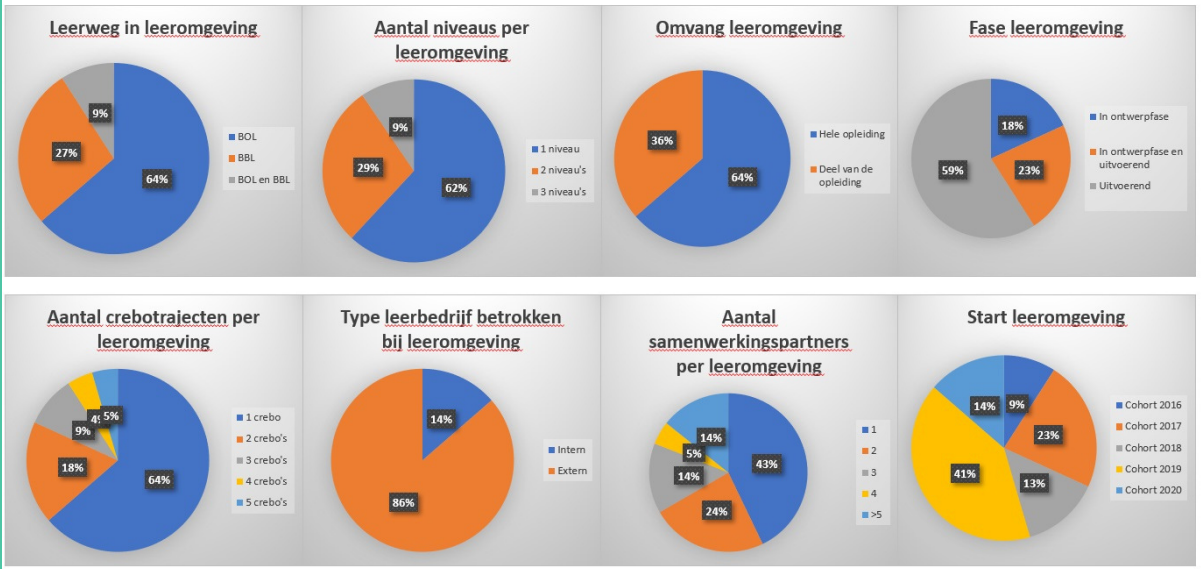
5.) VOORBEELD BESCHRIJVING

Per leeromgeving is een overkoepelende beschrijving van integrativiteit van de contexten van school en de beroepspraktijk gegeven.

*ALA staat voor 'authentieke leeractiviteit'

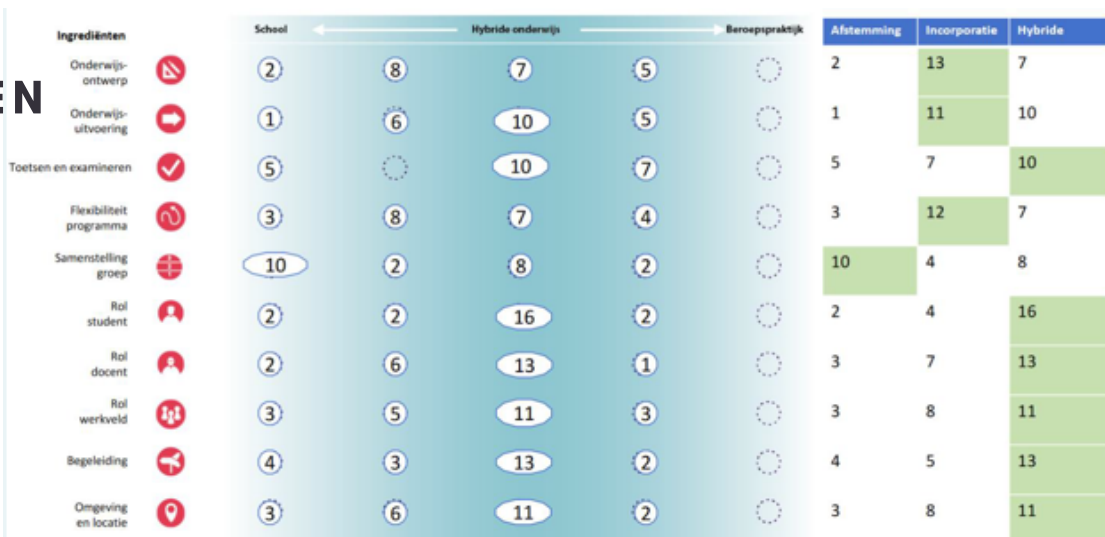
Hybride onderwijs 2019/2020 in beeld

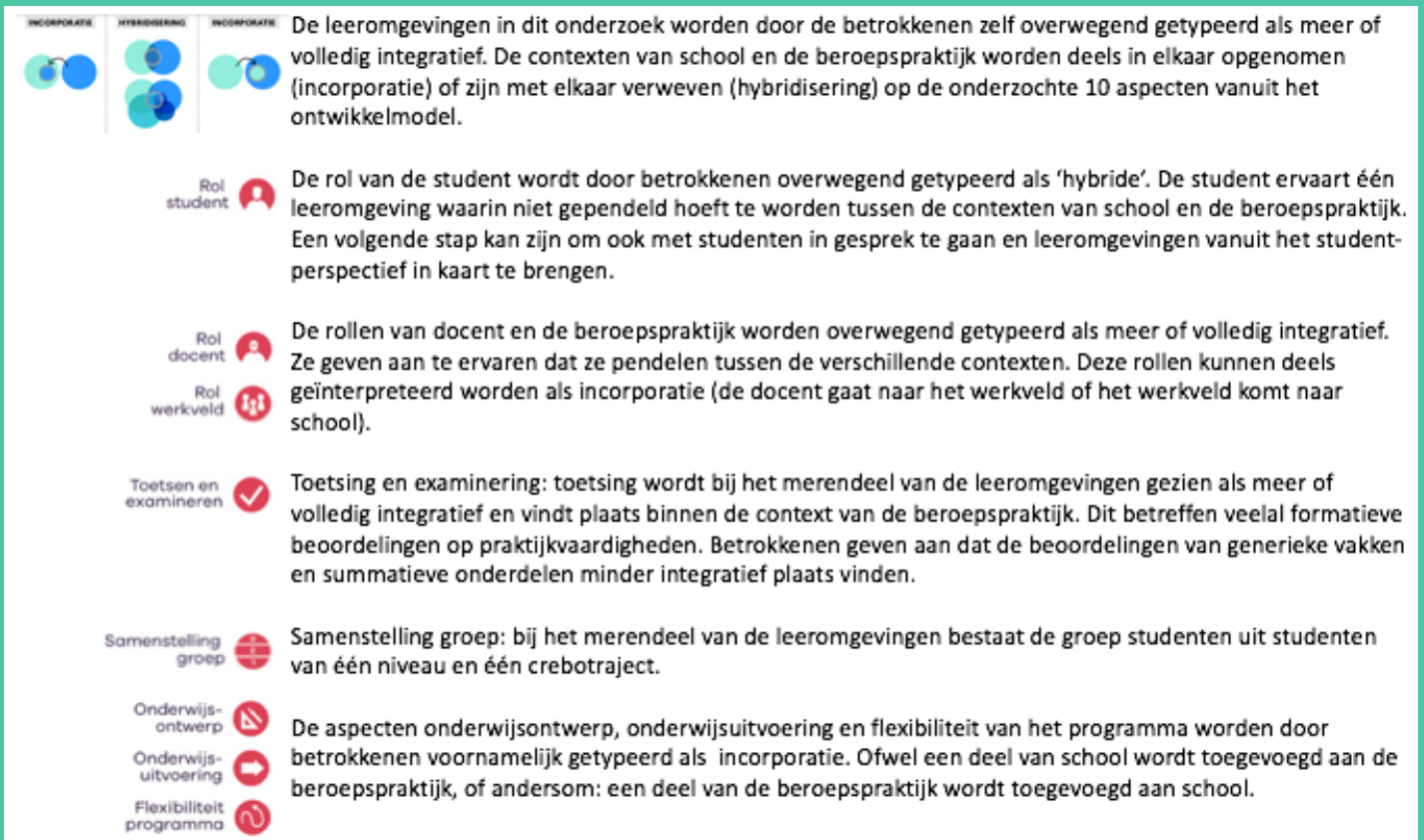
- Het merendeel van deze leeromgevingen (14 van de 22 leeromgevingen) bestaat uit BOL-opleidingen (beroeps opleidende leerweg) en omvat studenten van één niveau (13 van de 22) en één crebotraject (14 van de 22)
- 9 van de 22 leeromgevingen kennen langdurigere samenwerkingen met het werkveld, deze leeromgevingen zijn gestart in cohort 2016, 2017 of 2018

VARIATIES IN LEEROMGEVINGEN

- 2 leeromgevingen overwegend gebaseerd op *afstemming*
- 9 leeromgevingen overwegend gebaseerd op *incorporatie*
- 11 leeromgevingen overwegend gebaseerd op *hybridisering*

VOORLOPIGE CONCLUSIES

HOE NU VERDER?

Inzichten vanuit het onderzoek helpen betrokkenen en opleidingsteams stil te staan bij de afwegingen die worden gemaakt in de vormgeving van leeromgevingen. De inzichten worden gebruikt om met elkaar in gesprek te gaan en een gemeenschappelijke (ontwerp)taal te ontwikkelen. We verwachten dat de inzichten eveneens kunnen gaan bijdragen aan het voeren van meer strategische gesprekken met onze bedrijfs- en instellingspartners in onze regio. Zo proberen we gezamenlijk de kwaliteit van ons hybride onderwijs te optimaliseren.

In het schooljaar 2020/2021 blijven we de 22 leeromgevingen volgen en vullen die aan met nieuwe leeromgevingen. Daarnaast zoomen we verder in op de rollen binnen de leeromgevingen die worden ontwikkeld in de richting van hybride leeromgevingen en gaan we op zoek naar bevorderende en belemmerende factoren in het vormgeven en uitvoeren van leeromgevingen op de grens tussen school en buitenwereld.

BRONNEN

Zitter, I. & Hoeve, A. m.m.v. Aalsma, E. (2016). *Van losse ingrediënten naar smakelijk gerecht. Ontwerpgericht onderzoek van hybride leeromgeving in het horecaonderwijs*. 's Hertogenbosch: Expertisecentrum Beroepsonderwijs.

Bouw, E., Zitter, I., & De Bruijn, E. (2019). Characteristics of learning environments at the boundary between school and work – A literature review. *Educational Research Review*, 26, 1-15. <https://doi.org/10.1016/J.EDUREV.2018.12.002>